

BCC PROONUJE

dotyczy: projektu ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej oraz niektórych innych ustaw z 2 sierpnia 2018 r.

Celem nowelizacji ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej jest w założeniu usprawnienie realizacji zadań ustawowych KAS, czyli realizacji dochodów z podatków i innych należności, a tym samym zwiększenie skuteczności zwalczania szarej strefy oraz wyłudzeń podatkowych. Zgodnie z uzasadnieniem do proponowanej regulacji, w osiągnięciu tego celu ma pomóc zwiększenie uprawnień organów podatkowych w zakresie kontroli tak, aby ich prowadzenie było łatwiejsze i bardziej efektywne dla organów KAS.

W ocenie BCC, wiele z zaproponowanych w projekcie, w tym zakresie, rozwiązań należy ocenić pozytywnie. Dostrzegamy jednak, że projekt przewiduje również kilka rozwiązań mogących budzić wątpliwości co do ich celowości.

Na aprobatę zasługuje proponowana nowelizacja art. 86 ust. 1 ustawy w zakresie umożliwienia utrwalenia przesłuchania kontrolowanego lub świadka za pomocą urządzenia rejestrującego obraz lub dźwięk także w przypadku dokonywania przesłuchania na odległość. Warto zauważyć, że podobna możliwość istnieje już w regulacjach innych gałęzi prawa – w szczególności w ramach prawa karnego – a zatem nieuzasadnionym było jej wyłączenie w przypadku przesłuchań prowadzonych przez organy KAS.

Niewątpliwie w pełni słuszne jest także wprowadzenie zasady dotyczącej wymiany informacji pomiędzy urzędami skarbowymi a urzędami celno-skarbowymi informacji o korekcie złożonej przez podatnika po doręczeniu wyniku kontroli celno-skarbowej – powinno to pozwolić na uniknięcie występujących obecnie sytuacji, gdy brak wymiany informacji o złożonej korekcie pomiędzy organami podatkowymi prowadził do przekształcenia kontroli w postępowanie podatkowe, pomimo złożonej przez podatnika korekty.

Pozytywnie należy również ocenić zaproponowaną w uzasadnieniu do projektu nowelizację art. 82 w zakresie zwiększenia skuteczności kontroli drogowych przewożonych towarów. Na gruncie obecnych przepisów takie „kontrole” nie są faktycznie uważane za kontrolę w

rozumieniu przepisów podatkowych – po jej przeprowadzeniu urząd celno-skarbowy nie ma realnej możliwości nałożenia sankcji na kontrolowany podmiot, a uprawniony jest jedynie do przekazania akt właściwemu organowi, który dopiero może ewentualnie wszcząć odpowiednie postępowanie. Nowelizację w tym zakresie, bez wątpienia należy uznać za słuszną i potrzebną – będzie ona stanowiła istotne wsparcie dla organów podatkowych w walce z nieuczciwymi podatnikami z branży tekstylnej, w szczególności prowadzącymi handel na dużą skalę w azjatyckich centrach handlowych. BCC zwraca przy tym uwagę, że przepis dotyczący opisanej zmiany nie znalazł się w samej treści projektu (brakuje przepisu art. 82 ust. 1a, który zgodnie z uzasadnieniem powinien wprowadzać omawiane rozwiązanie).

Z punktu widzenia przedsiębiorcy:

W ocenie BCC, niezmiennie istotnym jest również uszczelnienie systemu rejestracji podatników VAT poprzez wyeliminowanie możliwości zarejestrowania podmiotów, wobec których orzeczony został zakaz prowadzenia działalności gospodarczej – powinno się to przełożyć na dalsze zwiększenie poziomu zaufania podatników do danych zawartych w rejestrze. Tak jak zostało wskazane w uzasadnieniu ww. zmian – rejestr podatników VAT jest dla partnerów handlowych podstawą weryfikacji kontrahentów. Tym samym dzięki kolejnym zmianom w zakresie uszczelnienia systemu rejestracji podatników VAT, BCC oczekuje, że również organy podatkowe weryfikację kontrahentów w rejestrze będą postrzegać jako istotny element w dochowaniu należytej staranności kupieckiej (a nie jak to się częstokroć zdarza – jedynie formalny element nie mający na nią wpływu).

Pomimo licznych zmian zasługujących na aprobatę, omawiana nowelizacja wprowadza rozwiązania, do których należy podejść znacznie ostrożniej. Przede wszystkim należy zwrócić uwagę na zmianę w zakresie zasad wszczęcia kontroli celno-skarbowej – wprowadzana zmiana w postaci dodania do art. 62 ustępu 3a umożliwi bowiem rozpoczęcie kontroli nawet poprzez okazanie legitymacji służbowej osobie czynnej w lokalu przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 97 Kodeksu Cywilnego. Jednocześnie, w takim przypadku organ będzie zobowiązany doręczyć upoważnienie do przeprowadzenia kontroli „bez zbędnej zwłoki”. Niedookreśloność sformułowania „bez zbędnej zwłoki” może zatem sprawić, że kontrolujący rozpoczną kontrolę bez wiedzy osób reprezentujących kontrolowanego, a jednocześnie doręczenie upoważnienia może nastąpić na długo po faktycznym zakończeniu czynności przez kontrolujących. W związku z powyższym, **BCC proponuje wprowadzenie do powyższej regulacji ściśle określonego, odpowiednio krótkiego terminu na doręczenie kontrolowanemu upoważnienia**, a dopiero w przypadku niemożności doręczenia upoważnienia w tym terminie z przyczyn obiektywnych (przykładowo – osoby reprezentujące kontrolowanego przebywają w sprawach służbowych za granicą) doręczenie powinno następować bez zbędnej zwłoki.

Podobnie, wątpliwości budzić może zmiana polegająca na ograniczeniu prawa podatnika do korekty deklaracji po zakończeniu kontroli celno-skarbowej. W obecnym stanie prawnym po zakończeniu kontroli podatnik ma prawo do korekty deklaracji podatkowej przed upływem 14 dni od doręczenia wyniku kontroli w celu skorygowania wykazanych nieprawidłowości zgodnie z ustaleniami. Jednocześnie jednak, w przypadku gdyby po dalszym rozważeniu złożonej korekty podatnik powziął wątpliwość co do jej zasadności, może on złożyć ponowną korektę w tym samym zakresie. Nowelizacją art. 83 ustawy o KAS projektodawca zmierza natomiast do odebrania podatnikowi tej możliwości.

Warto podkreślić, że w praktyce niewątpliwie zdarzają się przypadki, gdy ustalenia zawarte w wyniku kontroli celno-skarbowej bazują na przepisach prawa, co do których istnieje spór interpretacyjny. Przykładowo – kwestia, w ramach której stwierdzono nieprawidłowości nie jest jednolicie oceniana przez sądy administracyjne. W takim przypadku organ może „przekonać” podatnika, że jego ustalenia są prawidłowe, co będzie skutkowało złożeniem przez niego korekty. Niemniej jednak, gdyby w późniejszym okresie np. linia orzecznicza ukształtowała się jednolicie na korzyść podatnika (np. wydana zostałaby uchwała Naczelnego Sądu Administracyjnego) może on „odwrócić” dokonaną korektę. Odebranie podatnikom takiej możliwości mogłoby zatem znacząco pogarszać ich sytuację gospodarczą. Co więcej, wydaje się, że taka regulacja może również naruszać art. 84 Konstytucji, gdyż efektem uniemożliwienia odwrócenia korekty przez podatnika byłaby konieczność poniesienia przez niego ciężaru podatku, do którego uiszczenia nie byłby on zobowiązany.

Podkreślić należy także, że niejednokrotnie podatnik może chcieć uniknąć prowadzenia sporu z organem w ramach postępowania podatkowego ze względów biznesowych i gospodarczych – zarówno bowiem banki jak i instytucje ubezpieczeniowe mogą niekorzystnie zareagować na prowadzone u podatnika postępowanie (przykładowo – wypowiedzieć umowę finansowania lub zmniejszyć limit ubezpieczenia) co w efekcie może zachwiać płynnością finansową podatnika lub nawet doprowadzić go do upadłości. Z tego względu podatnicy mogą decydować się w wyjątkowych przypadkach na złożenie korekty po zakończeniu kontroli celno-skarbowej, ale nie zgadzając się z jej ustaleniami będą dążyć do kontynuowania merytorycznego sporu z „bezpiecznej pozycji” tj. poprzez odwrócenie poprzedniej korekty i wystąpienie z wnioskiem o nadpłatę. W takiej sytuacji Skarb Państwa jest zabezpieczony – podatek jest bowiem zapłacony wraz z odsetkami – a podatnik ma prawo kontynuować spór i dążyć do udowodnienia swojej racji.

Odbieranie podatnikom wyżej wymienionych możliwości nie wydaje się uzasadnione, na co zdaje się również wskazywać treść uzasadnienia projektu – brak w nim bowiem wskazania konkretnego celu wprowadzenia takiej regulacji.

BCC zwraca również uwagę, że sam przepis wprowadzający powyższe rozwiązanie (art. 83 ust. 1c ustawy o KAS) wydaje się być sformułowany w sposób nieprecyzyjny – wskazując na niemożność złożenia korekty posługuje się on sformułowaniem „po zakończeniu

postępowania”, podczas gdy prawidłowo powinien on wskazywać na kontrolę celno-skarbową (odwołanie zawarte w przepisie oczywiście prawidłowo referuje do art. 82 ust. 1 ustawy o KAS, używa jedynie niepoprawnego sformułowania).

Podsumowując, należy stwierdzić, iż chociaż przygotowywana zmiana ustawy o KAS wydaje się potrzebna i ma na celu ograniczenie szarej strefy oraz ogólne usprawnienie funkcjonowania administracji skarbowej, to część przewidzianych w niej rozwiązań – szczególnie tych wskazanych powyżej – jest co najmniej kontrowersyjna i wydaje się być przygotowana w pośpiechu. Tym bardziej, że budzące wątpliwości rozwiązania nie poprawią walki ze szarą strefą, a jedynie utrudnią prowadzenie działalności gospodarczej przez uczciwych przedsiębiorców. BCC proponuje dopracować projekt, w szczególności w zakresie rozwiązań, których wprowadzenie w obecnej formie nie wydaje się uzasadnione.

Kontakt do eksperta:

Jan Furtas

ekspert BCC ds. sporów podatkowych (w tym dot. VAT) oraz podatku od nieruchomości
tel. 600 364 205
e-mail: jan.furtas@bcc.org.pl

Kontakt dla mediów:

Emil Muciński

rzecznik, Instytut Interwencji Gospodarczych BCC
tel. 602 571 395, 22 58 26 113
e-mail: emil.mucinski@bcc.org.pl; instytut@bcc.org.pl

Business Centre Club istnieje od 1991 roku. Jest prestiżowym Klubem przedsiębiorców i największą w kraju, ustawową organizacją indywidualnych pracodawców. Grupa BCC składa się z Klubu BCC, Związku Pracodawców BCC i Studenckiego Forum BCC. Członkowie BCC zatrudniają ponad 400 tys. pracowników, obroty firm sięgają 20 miliardów złotych. Wśród członków BCC znajdują się największe korporacje krajowe i zagraniczne. Członkami Klubu są także uczelnie wyższe, wydawnictwa, szpitale, prawnicy, dziennikarze, naukowcy, lekarze, wojskowi i studenci. BCC prowadzi działania w blisko 250 miastach i 23 łóżach regionalnych na terenie całej Polski. Koncentruje się na działaniach na rzecz rozwoju gospodarki i pomocy przedsiębiorcom. BCC jest członkiem Rady Dialogu Społecznego. Koordynatorem wszystkich działań BCC jest Marek Goliszewski. Kontakty prasowe: <http://www.bcc.org.pl/Eksperci.244.0.html>
Więcej: <http://www.bcc.org.pl> oraz: <http://www.facebook.com/pages/Business-Centre-Club/301754142096>